

ŽELEJNA LISTA INDIKATORA

Tabela 1. Lista željenih ekonomskih indikatora održivosti iz podatka FADN baze Republike Srbije

Indikator ekonomske održivosti	FADN podatak	Opis inidkatora
Stopa prinosa na ukupnu imovinu	SE420 / SE436	Neto dobit podeljena sa ukupnom raspoloživom imovinom poljoprivrednih gazdinstava.
Stopa prinosa na sopstveni kapital	SE420 / SE501	Neto dobit podeljena sa sopstvenim kapitalom poljoprivrednog gazdinstva.
Profitna marža	SE420 / (SE131 + SE605)	Neto dobit podeljena sa ukupnim prihodom poljoprivrednog gazdinstva.
Racio obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza	SE465 / SE495	Ukupna obrtna sredstva podeljena sa kratkoročnim obavezama poljoprivrednog gazdinstva.
Udeo osnovnih sredstava u ukupnim sredstvima	SE441 / SE436	Osnovna sredstva podeljena sa ukupnim sredstvima poljoprivrednog gazdinstva.
Racio sopstvenog kapitala i osnovnih sredstava	SE501 / SE441	Sopstveni kapital podeljen sa osnovnim sredstvima poljoprivrednog gazdinstva.
Vrednost proizvodnje po godišnjoj jedinici rada	SE131 / SE010	Vrednost proizvodnje podeljena sa ukupnom angažovanom radnom snagom izraženom u godišnjim jedinicama rada.
Vrednost proizvodnje po korišćenom poljoprivrednom zemljištu	SE131 / SE025	Vrednost proizvodnje podeljena sa ukupnim korišćenim poljoprivrednim zemljištem izraženim u ha.
Bruto dobit po godišnjoj jedinici rada	SE410 / SE010	Bruto dobit gazdinstva podeljena sa ukupnom angažovanom radnom snagom izraženom u godišnjim jedinicama rada.
Bruto dobit po korišćenom poljoprivrednom zemljištu	SE410 / SE025	Bruto dobit gazdinstva podeljena sa ukupnim korišćenim poljoprivrednim zemljištem izraženim u ha.
Neto dodata vrednost po godišnjoj jedinici rada	SE425	Neto dodata vrednost gazdinstva podeljena sa ukupnom angažovanom radnom snagom izraženom u godišnjim jedinicama rada.
Neto dodata vrednost po korišćenom poljoprivrednom zemljištu	SE410 / SE025	Neto dodata vrednost gazdinstva podeljena sa ukupnim korišćenim poljoprivrednim zemljištem izraženim u ha.
Neto dobit po godišnjoj jedinici rada	SE420 / SE010	Neto dobit gazdinstva podeljena sa ukupnom angažovanom radnom snagom izraženom u godišnjim jedinicama rada.
Neto dobit po korišćenom poljoprivrednom zemljištu	SE420 / SE025	Neto dobit gazdinstva podeljena sa ukupnim korišćenim poljoprivrednim zemljištem izraženim u ha.
Neto dobit po članu porodice	SE430	Neto dobit gazdinstva podeljena angažovanom neplaćenom radnom snagom izraženom u godišnjim jedinicama rada.
Tehnička efikasnost	SE131; SE436; SE025; SE010; SE275	Autput – input odnos. Na strani autputa je vrednost proizvodnje; na strani inputa: ukupna raspoloživa imovina, korišćeno poljoprivredno zemljište, angažovana radna snaga, ukupna međufazna potrošnja.
Ukupna faktorska produktivnost	SE135; SE206; SE256; SE436; SE025; SE010	Autput – input odnos. Na strani autputa je agregirana veličina koja obuhvata vrednost biljne, stočarske proizvodnje i ostalih proizvoda i usluga; na strani inputa: ukupna raspoloživa imovina, korišćeno poljoprivredno zemljište, angažovana radna snaga.
Oportunitetni troškovi faktora proizvodnje	SE420; SE016; SE021; SE501; SE447; SE025; SE030	Neto dobit gazdinstva podeljena sa referentnim prihodom. Referentni prihod podrazumeva zbir oportunitetnih troškova sopstvenih faktora proizvodnje (rada, kapitala i zemljišta).

Tabela 2. Lista željenih ekoloških indikatora računatih iz podataka FADN baze Republike Srbije

Indikator agro-ekološke održivosti	FADN podatak	Opis indikatora
zatupljenost preživara	SE120	Broj uslovnih grla preživara gazdinstva (ukupan broj uslovnih grla bez svinja i živine) podeljen je sa površinom pod krnmim biljkama. $SE120 = SE080 - (SE100 + SE105) / SE071$
upotreba mineralnih đubriva	SE296; SE297; SE298; SE025	Ukupna količina aktivne materije (N, P ₂ O ₅ i K ₂ O) po ha KPZ. $(SE296 + SE297 + SE298) / SE025$
površina pod šumom	SE075	U FADN RS ni jedno od obuhvaćenih gazdinstava nema površine pod šumom
površine pod leguminozama	ima u "proizvodnji"	Soja, leguminoze (mahunasto bilje), grašak, stočni bob i slatka lupina se odvojeno vode i zbir njihovih površina jednog gazdinstva može biti indikator leguminoza. Utvrditi učešće u ukupnim površinama (KPZ).
sredstva za zaštitu bilja	SE300; SE025	Ukupni troškovi sredstava za zaštitu bilja po ha KPZ. $SE300 / SE025$
trošak energije	SE345; SE131	Ukupni troškovi pogonskog goriva, ulja, struje i goriva za grejanje se dele sa ukupnim vrednosti proizvodnje i množe sa 1000. $SE345 / SE131 * 1000$
korišćenje vode	ima u "nabavci"	Troškovi priključenja na mrežu vodovoda i potrošnja vode u sve poljoprivredne svrhe uključujući i navodnjavanje na 1000 RSD vrednosti proizvodnje.
Livade i pašnjaci	SE028 samo za 2020. i 2021. za 2015.-2019. godinu u "proizvodnji" ima zasebno vođenje ekstenzivnih načina korišćenja zemljišta.	Površine pod ekstenzivnim pašnjacima, pašnjacima i livadama (bez ekstenzivnih), stalni pašnjaci koji se više ne koriste, ugari sa i bez subvencija se dele sa KPZ i množe sa 100 radi dobijanja procentualnog učešća ovih površina u ukupnim korišćenim.
ekološki prihvatljive prakse	SE621; SE605	Udeo ekoloških subvencija u ukupnim subvencijama (%). $SE621 / SE605 * 100$
biodiverzitet	Shannon Diversity Index	Ovaj indeks se računa kao proizvod zastupljenosti površina određenog useva (biljne vrste) u ukupnim površinama pod usevima gazdinstva i njegovog prirodnog logaritma. Suma svih proizvoda je indeks, koji se izražava kao pozitivan broj. Najmanja vrednost indeksa je 0 (monokultura). Što je veći indeks veća je i biodiverzitet.
gasovi staklene bašte	vrste stoke (SE086, SE095, SE100) (UG, prevedena uz pomoć koeficijenata u fizička grla) količine N u "nabavci" količine goriva i maziva u "nabavci"	CH ₄ iz gastrointestinalne fermentacije stoke (IPCC 2006, formula 10.19 i 10.20 (Vol. 4)) N ₂ O emisije = količine azotnih đubriva * emisioni faktori (0,0117) * koeficijent za prevođenje (44/28) CO ₂ emisije = količine goriva i maziva * emisioni faktor CO ₂ po litru dizela (2694,9 g CO ₂ /l) Ukupne emisije gasova staklene bašte (CO ₂ -eq) = CH ₄ emisije * 25 + N ₂ O emisije * 298 + CO ₂ emisije

Tabela 3. Lista željenih socijalnih indikatora održivosti iz podatka FADN baze Republike Srbije

Indikator održivosti iz oblasti agrarne politike	FADN podatak	Opis indikatora
pol rukovodioca gazdinstva	Nosilac/Rukovodilac – pol i Rukovodilac/nije nosilac - pol u “sheet”-u “Radna snaga”	FADN podaci razlikuju muški i ženski pol rukovodioca gazdinstva. Ovde je bitno izdvojiti i uzeti u obzir sve one rukovodioce koji eventualno nisu nosioci gazdinstva.
starost rukovodioca gazdinstva	Nosilac/Rukovodilac – godište i Rukovodilac/nije nosilac - godište u “sheet”-u “Radna snaga”	FADN podaci prikazuju godinu rođenja rukovodioca gazdinstva, što znači da je neophodno preračunati godine života. Ovde je bitno izdvojiti i uzeti u obzir sve one rukovodioce koji eventualno nisu nosioci gazdinstva.
obučenost u oblasti poljoprivrede	Nosilac/Rukovodilac – obučenost i Rukovodilac/nije nosilac - obučenost u “sheet”-u “Radna snaga”	FADN podaci razlikuju tri nivoa obučenosti rukovodioca gazdinstava. U prvu kategoriju spadaju oni rukovodioci koji se oslanjaju isključivo na praktično iskustvo. Drugu kategoriju predstavljaju rukovodioci koji imaju završenu osnovnu obuku u oblasti poljoprivredne proizvodnje. Treću grupu rukovodioca čine proizvođači koji iza sebe imaju punu obučenost u oblasti poljoprivredne proizvodnje. Puna obučenost bi odgovarala teorijskoj obuci u vidu poljoprivredne škole i/ili biotehničkog fakulteta, odnosno srodni vid obuke. Ovde je bitno izdvojiti i uzeti u obzir sve one rukovodioce koji eventualno nisu nosioci gazdinstva.

Tabela 4. Lista željenih indikatora održivosti iz oblasti agrarne politike na osnovu podatka FADN baze Republike Srbije

Indikator održivosti iz oblasti agrarne politike	FADN podatak	Opis indikatora
udeo subvencija u neto prihodu gazdinstva	SE605; SE420	Odnos ukupno primljenih subvencija (bez subvencija na investicije) i neto prihoda gazdinstva, gde neto prihod gazdinstva predstavlja dobitak preostao poljoprivrednom proizvođaču i njegovoj porodici nakon pokrivanja svih troškova. SE605/SE420.
udeo subvencija u ukupno ostvarenoj vrednosti proizvodnje	SE605; SE131	Odnos ukupno primljenih subvencija (bez subvencija na investicije) i ukupno ostvarene vrednosti proizvodnje, gde ukupna vrednost proizvodnje podrazumeva zbir vrednosti biljne proizvodnje i biljnih proizvoda, stočarske proizvodnje i proizvoda stočarstva i ostalih proizvoda i usluga. SE605/SE131.
ostvarene subvencije po jedinici kapaciteta	SE605; SE025; SE080	Ostvarene subvencije (bez subvencija na investicije) po jedinici kapaciteta (hektaru ili uslovnom grlu stoke). Ostvarene subvencije po hektaru korišćenog poljoprivrednog zemljišta: SE605/SE025 ili Ostvarene subvencije po uslovnom grlu stoke: SE605/SE080.
udeo subvencije u ukupnom prihodu	SE605; SE131; SE406	Indikator koji se odnosi na subvencije predstavljen je kao odnos tekućih subvencija i ukupnog prihoda. Tekuće subvencije gazdinstava podrazumevaju direktnu podršku države kao što su premije za mleko, plaćanja po hektaru, regrese za gorivo i đubrivo, fiksna plaćanja po UG stoke i ostala direktna plaćanja. S druge strane, ukupan prihod predstavlja sve prihode koji su u vezi sa ostvarenom poljoprivrednom proizvodnjom, pa samim tim podrazumeva zbir ukupno ostvarenih subvencija (tekuće subvencije + subvencije na investicije) i vrednosti proizvodnje. S obzirom na to da visoke vrednosti subvencija na investicije značajno uvećavaju ukupne prihode gazdinstva u tekućoj godini, deo ukupno ostvarenih subvencija koji se odnosi na subvencije na investicije, predstavljen je kao 20% učešće u ukupnoj vrednosti ostvarenih subvencija na investicije (amortizaciona stopa za mehanizaciju). SE605/(SE131+SE605+SE406*0,2).